

Van de Poll-stichting herdrukt) brengt ons nog een stapje nader tot de *oorsprong* van de naam, die hij even ten zuiden plaatst van de 300-roeden-laan, even ten noorden waarvan de zogenaamde Vis-kom ons het gewenste etymon verschaft, namelijk een diep gelegen plas.

Het nabije heuveltje, beschouwd in verband met de diepte van de kom, maakt het mijns inziens waarschijnlijk dat deze een oorspronkelijk natuurlijke kuil is, ontstaan door afsmelten van een zware ijsklomp na een ijstijd, maar dat men, toen het grondwater hier daalde door afvening en het graven van wijken of weteringen of griften, ten behoeve van schapenwas en veedrenking deze mis-schien herhaaldelijk, heeft uitgediept.

Ten slotte een „peccavi”. Ik pleitte indertijd voor een localisatie van Everekesdorp (Vermeulen nr. 436: Everixdorpe) op de plaats van het voormalige fort Voordorp. Mej. drs. C. Dekker was nu zo vriendelijk mij te verwijzen naar J. J. Dodt van Flensburg: Archief voor kerkelijke en wereldlijke geschiedenis dl. III, blz. 117, waaruit men concluderen mag, in verband met de topografische kaart, dat Everekesdorp vlakbij het voormalige fort De Klop, onder Achttien-hoven moet worden gezocht.

Weliswaar geeft de topografische kaart de namen der voormalige forten niet, maar ik geloof mij niet te vergissen als ik dit fort onder Achttienhoven De Klop noem. De kaart geeft daar een gesloten hoogtelijn met een akkerperceel tussen weilanden. Kennelijk een oude „donk” (diluviale opduiking) of woonterp, of combinatie van beiden; heel aannemelijk voor een zeer oud dorp temidden van oud veenlandschap.

M. Raven

AUBADE IN ZUID-TIROL VOOR J. WAGENAAR

Bij de inventarisatie van het archief van de Muzikale Kring te Utrecht, trof ik in de correspondentie van Johan Wagenaar met de secretaris W. H. Kuncken het volgende schrijven aan, dat — mijns inziens — vanwege het zeldzame karakter, aan een breder publiek niet onthouden mag worden. De grote musicus deelt in deze brief, gedateerd 24 juli 1922, zijn indrukken mede over de aubade, die hem en zijn vrouw Dina van Valkenburg gebracht werd, toen zij hun vacantie in de zuid tiroolse plaats Sand-in-Taufers doorbrachten, waar zij hun zilveren huwelijksfeest vierden, 16 juli 1922. Het voornaamste gedeelte laat ik hier volgen:

„Wij hadden gedacht den dag zeer intiem en stilletjes te vieren; 't is echter anders uitgekomen en heel anders ook. 't Is 'n groot feest geworden. Zaterdagmiddag kwamen mijn zwager en schoonzuster in Taufers aan, zij waren ook op reis en kwamen ons bezoeken van Welschnofen uit (bij Bozen). Dat was natuurlijk gezellig en Zondag 's morgens vroeg maakten wij ons bij prachtig weer op

voor een tamelijk groote toer. De toer werd gemaakt en om ruim één uur kwamen wij rood en verbrand door de zon in het dorp terug.

Maar wie schetst onze verbazing!!! Vóór het Hotel, in de kom van het dorp, stond het muziekcors van Sand met zijn directeur. De laatste groette zeer deftig en gewichtig. Troepjes dorpelingen stonden er om heen en ook twee deftige italiaansche gendarmen (deze streek is namelijk bij Italië ingelijfd). Wij werden door den Wirth (die tevens dr. med. in het dorp is) uitgenoodigd om voor het hotel te zitten en daar ving, met een vroolijke goed-gespeelde marsch een aubade aan. Toen de marsch uit was, wilde ik de musici gaan bedanken maar de Wirthin zeide dat er nog meer kwam, dat ik wel kennen zou. En verbeeldt je wat er toen kwam? Een groote fantasie op motieven uit de Ode a/d Vriendschap, uit de Doge, over „Hei 't was in de Mei”, voorts het rooverskoor en het liefdes-duet uit de Doge en tot slot een „Pas-redoublé” over het Dogen-motief.

In het eerst wist ik niet wat ik hoorde; de eerste accoorden kwamen mij bekend voor, maar, daar de inleidende accoorden van de Ode eenigszins veranderd waren, dacht ik aan een toevallige overeenkomst. Maar jawel! daar kwamen de zware triolen van „de hand des tijds” en nu begreep ik dat het een stuk was op mijn motieven gecomponeerd. En natuurlijk wist ik toen ook dadelijk dat v. Anrooy (Peter van Anrooy, B.), die reeds tweemaal hier is geweest, dit alles had voorbereid. Je begrijpt hoe groot onze verrassing en blijdschap was, want *bij* alle leukheid van de fantasie en de landelijke uitvoering der fantasie was het voor ons toch bijzonder treffend dat op *dezen* dag en in zulk een pracht omgeving, een revue werd gegeven over motieven uit mijne meest persoonlijke werken. Mijn geheele jonge tijd ging in den geest voorbij op dit oogenblik, ongeveer zooals bij de revue te Utrecht (De revue was „Saul en David”; zij werd op 18 oktober 1919 in de Schouwburg uitgevoerd bij het afscheid van Wagenaar van Utrecht, B). Bij alle naïviteit in de uitvoering maakte alles toch een grooten indruk; het geheel was wellicht door v(an) A(nrooy) als grappig en aardig bedoeld en er waren ook wendingen waarbij wij het lachen niet konden laten, maar alles bij elkaar genomen was er een „Feierlichkeit” in, die ik niet beschrijven kan.

— Na de fantasie nog een marsch en de Aubade was afgelopen. Ik hield een speech midden in den muzikantenkring en bedankte voor de eer mijne familie, mij en daarmede Holland aangedaan (de Hollanders die vroeger hier nooit kwamen, zijn in Sand welkome gasten) en noodigde het gezelschap uit het „Wohl” van ons en van ons Vaderland te drinken (ik had onderhand al 'n vaatje bier besteld). De „Vorsitsender der Pfarrgemeinde Taufers” kwam ons officieel feliciteeren en daarmede was de plechtigheid afgelopen. Wij naar binnen om in een afzonderlijke eetkamer „en famille” een „Festessen” te genieten.

De Speisezimmer was smaakvol versierd, de tafel eveneens met sparregroen (heele boompjes) veldbloemen en Edelweisz. Dit was

eene attentie van den Wirth en de twee dochters van de oude Wirthin bedienden ons, dit mocht niet door de gewonc „Mädchen” gebeuren. 'sNamiddags was er bloemenfeest (dit was natuurlijk *niet* ter eere van mij) en zat ik alweer tusschen de muzikanten en dronk wijn met hen. Ik zal verder maar zwijgen over den lof die mij en v. Anrooy werd toegezwaaid. — Wij hadden nooit gedacht zóó ver van huis zoo'n fuif te hebben.” *C. A. J. Bastiaenen*

„DE UTRECHTSCHÉ DOM” TE GOUDA

Op zijn speurtochten naar gevelstenen en uithangborden beperkt de heer A. G. Ubaghs zich reeds lang niet meer tot stad en provincie Utrecht. Ons maandblad heeft al vele malen geprofiteerd van zijn nasporingen en ook van de foto's die hij van de diverse objecten maakte. Het land verder doorgaande trof hij reeds menigmaal een uithangteken of steen aan die op Utrecht betrekking heeft.

Zó te Gouda, waar hij op de Lange Tiendeweg aan een café het uithangbord „De Utrechtsche Dom” vond. Gaarne publiceren wij hieronder een foto van dit bord, en ook de gegevens die de heer Ubaghs in een gesprek met de caféhouder, de heer W. Erberveld verkreeg.

De oudste gevonden vermelding waarin de benaming „De Utrechtsche Dom” voor het huis op de hoek van Lange Tiendeweg en Geuzenstraat voorkomt, dateert van 1753. Minstens twee eeuwen is deze naam dus al op de Tiendeweg bekend en zeker nog wel langer, want in de vermelding wordt tevens gezegd dat dit huis vanouds zo geheten werd.

Niet zo lang, maar toch al een respectabele tijd, is het pand in eigendom bij leden van hetzelfde geslacht, namelijk dat van de familie Erberveld. In 1874 kocht Leonardus Erberveld, bouwman te Gouda, twee huizen met een stal van Johannes van der Bijl, die van beroep stalhouder was.

In de omschrijving van deze bezittingen kwam later wel enige wijziging: huis, stal, koetshuis en erf, hetgeen een gevolg was van diverse veranderingen, die in het complex werden aangebracht. Deze zijn niet meer geheel na te gaan, maar wel is gevonden, dat de bouw van het hotel geschiedde in 1875, zodat dit in zijn huidige vorm van dit jaar dateert.

Vroeger was er op marktdagen in en rondom „De Utrechtsche Dom” een drukte van belang. De boeren uit de omgeving, die met paard en wagen hun waren ter markt brachten, spanden op de markt aangekomen hun paarden uit, en brachten die naar de stallen van „De Utrechtsche Dom” of naar een andere uitspannerij in de stad.

Er waren er wel vier of vijf, waarvan de meesten waren gelegen in de nabijheid van de stadspoorten. Zo ook de uitspannerij van de heer